

CONSULTARE ONLINE SALVAȚI COPIII ROMÂNIA: 77% dintre persoanele chestionate (profesori, părinți, elevi) nu sunt de acord ca examenele de admitere să poată fi organizate separat de către colegii, aproape 40% vor ca Legea Educației să interzică expres orice formă de acoperire a nevoilor școlii cu banii părinților

- *”Admiterea organizată de colegii naționale așa cum este prevăzută în proiectul de lege, art. 74, este discriminatorie. Provoacă segregare și un sistem paralel de evaluare față de cel standardizat prin Evaluarea Națională.”* (opinie cadru didactic)
- *”Pentru a nu fi nevoie să se colecteze bani de la părinți pentru nevoile clasei și ale școlii, ar trebui alocați banii necesari unei bune desfășurări a activității școlare. Cică învățământul este gratuit, doar pe hârtie, căci faptic nu. De aici se ajunge să contribuie părinți cu bani.”* (opinie părinte)
- *”În liceul meu, există un formular de feedback semestrial destul de cuprinzător, prin care profesorii sunt evaluați de noi. Din păcate, după completarea lor nu se mai întâmplă nimic. Cred că nici nu sunt citite.”* (opinie elev)

București, 24 august 2022: Orice formă de acoperire a nevoilor școlii cu banii părinților ar trebui interzisă expres prin legea educației, consideră 39% dintre persoanele (cadre didactice, părinți, elevi) care au răspuns întrebărilor din cadrul consultării online derulate de Organizația Salvați Copiii România, în vreme ce tot 39% spun că decizia trebuie lăsată la latitudinea părinților. Un procent de 8% consideră că decizia trebuie să fie luată de conducerea școlii și că ar trebui stabilit un quantum anual per elev. Această situație indică faptul că, în condițiile în care autoritățile nu asigură o finanțare adecvată a educației, practica colectării banilor pentru reparații, amenajarea clasei, achiziționarea echipamentelor sau a cărților necesare elevilor e încă larg răspândită în unitățile de învățământ din România. Peste trei sferturi dintre cei care au răspuns consultării online (77%) nu sunt de acord ca examenele de admitere să fie organizate separat de către colegiile naționale, în vreme ce doar 13% dintre acestea sunt de acord cu propunerea din noua Lege a Educației.

Consultarea online realizată de Salvați Copiii România în perioada 2 – 16 august, la care au răspuns 1.610 elevi, cadre didactice și părinți, dintre care 735 de persoane au transmis comentarii și propuneri de îmbunătățire a actualului proiect de lege privind sistemul de educație, a scos în evidență faptul că principalele teme pentru cei direct interesați de modificările legislative ale sistemului de educație sunt legate de:

- eliminarea organizării separate a examenului de admitere de către colegiile naționale,
- menținerea ponderii de 20% în calculul mediei de admitere la liceu,
- revizuirea conținutului programei școlare,
- creșterea finanțării sistemului de educație,
- precizarea modalităților de derulare în unitățile școlare a programelor de educație pentru sănătate și a componentelor acestora,
- renunțarea la bacalaureatul unic indiferent de profilul liceului,

- depolitizarea sistemului de educație, eliminarea funcției de directori administrativi,
- păstrarea Caselor Corpului Didactic și a statutului de cadru didactic în cadrul acestora, păstrarea rețelei centrelor de resurse și asistență psihopedagogică în configurația actuală și reglementarea explicită prin lege a rolului consilierului școlar al elevilor,
- reintroducerea burselor de studiu,
- testarea periodică psihologică și profesională a cadrelor didactice,
- participarea reală a elevilor în consiliile de administrație ale școlilor,
- asigurarea consilierii școlare a elevilor vulnerabili,
- renunțarea la calificativele la arte și sport și menținerea sistemului actual de notare pentru toate materiile,
- menținerea disciplinei educației tehnologice în trunchiul comun,
- reintroducerea orei de consiliere și dezvoltare personală.

Gabriela Alexandrescu, Președinte Executiv Salvați Copiii România, a atras atenția asupra necesității unei reevaluări a propunerilor din noua Lege a Educației Naționale, care să țină cont atât de argumentele experților în educație, cât și de cele ale părinților, cadrelor didactice și elevilor, direct implicați în procesul educațional: „*O nouă Lege a educației trebuie să corecteze vulnerabilitățile din sistemul de învățământ, astfel încât accesul la educație de calitate să fie real pentru toți copiii.*”

Avem acum posibilitatea de a reforma cu adevărat sistemul de învățământ, în beneficiul elevilor și al cadrelor didactice, de aceea considerăm că dezbaterea publică asupra modificărilor aduse este crucială. Aceasta este miza demersului Salvați Copiii România de a organiza o consultare online la care să participe direct și cu argumente persoanele interesate de domeniul educației”.

Reamintim că **Organizația Salvați Copiii România a transmis Ministerului Educației, în luna iulie, un document prin care recomandă renunțarea la posibilitatea colegiilor naționale de a organiza examene proprii de admitere la liceu, reintroducerea bursei de studiu, revenirea la aprobarea anuală a cuantumului minim al burselor școlare prin HG, stabilirea unitară, la nivel național, a criteriilor de acordare a burselor școlare, prin Statutul elevului, fără posibilitatea autorităților publice locale sau a unităților de învățământ de a stabili criterii specifice și introducerea în textul proiectului de lege a dreptului elevilor de a beneficia de un laptop cu conexiune la internet, primit în comodat pe toată durata ciclului de studii.**

Totodată, Salvați Copiii România consideră necesară desființarea actualelor inspectorate școlare, cosmetizate în proiectul LIP ca fiind direcții județene, și înființarea unor noi structuri deconcentrate.

Principalele teme ale consultării online

- **Organizarea separată a examenului de admitere în cadrul colegiilor naționale** (“*În ce măsură sunteți de acord ca examenele de admitere să fie organizate separat de către colegiile naționale?*”): 54 de comentarii primite se opun acestei proceduri și doar două comentarii sunt de susținere a ei. Disproporția uriașă e întărită cu o serie de argumente care atrag atenția asupra discriminării elevilor pe care o poate produce un sistem paralel de evaluare, cu riscul ca acesta să se extindă în timp și asupra altor instituții de învățământ.

Pentru a evita încălcarea echității, prin segregarea elevilor pe criteriul performanțelor lor într-o etapă critică a parcursului lor educațional – evaluarea națională, se propune ca aceste colegii să-și organizeze examenele de admitere după parcurgerea evaluării naționale ca toți ceilalți 150.000 de elevi care au finalizat clasa a VIII-a. Salvați Copiii consideră că noua Lege a Educației nu ar trebui să conțină o astfel de procedură, în condițiile în care întreg sistemul educațional este afectat profund de starea de inechitate între școli și de calitatea scăzută a actului educațional în mediul rural, iar din acest motiv, orice măsură care impune diferențe între școli și licee nu ar avea decât un impact nedorit, accelerând inegalitatea de șanse între copii.

” E suficient examenul de evaluare, dar cu cerințe mai diversificate, cu grad de dificultate mai mare, cu mai mulți itemi cu punctaj mai mic, care ar permite, astfel, o altă ierarhizare.”
(opinie părinte)

- **Participarea elevilor la decizie** (*”Cât de importantă este participarea elevilor la ședințele consiliilor de administrație ale școlilor?”*): 60% consideră că implicarea elevilor la nivelul conducerii școlilor este foarte importantă sau destul de importantă și doar 22% au afirmat puțin important sau deloc important. Restul respondenților au ales răspunsul ”oarecum importantă” (15%) sau ”nu știu” (3%).
- **Costurile ascunse ale educației:** Întrebarea *”Cum credeți că proiectul legii educației ar trebui să reglementeze aspectul colectării de bani de la părinți pentru nevoile clasei și ale școlii?”* a primit răspunsuri care subliniază că orice formă de acoperire a nevoilor școlii cu banii părinților ar trebui interzisă expres prin legea educației (40%), la latitudinea părinților (39%), la latitudinea conducerii școlii (9%) și prin stabilirea unui cuantum anual per elev (7%), restul de răspunsuri selectate fiind ”nu știu”. Această situație indică faptul că practica colectării banilor pentru reparații, amenajarea clasei, achiziționarea echipamentelor sau a cărților necesare elevilor e încă larg răspândită în unitățile de învățământ din România.

De asemenea, din cele 735 de comentarii formulate de participanții la consultare, cei mai mulți au făcut referire la următoarele propuneri din proiectul de lege a învățământului preuniversitar:

1. **Organizare separată a examenului de admitere în cadrul colegiilor naționale** (54 de comentarii care se opun acestei proceduri, iar 2 comentarii sunt de susținere a ei). Disproporția uriașă e întărită cu o serie de argumente care atrag atenția asupra discriminării elevilor pe care le poate produce un sistem paralel de evaluare, cu riscul ca acesta să se extindă în timp și asupra altor instituții de învățământ.

”Admiterea organizată de colegii naționale așa cum este prevăzută în proiectul de lege, art. 74, este discriminatorie. Provoacă segregare și un sistem paralel de evaluare față de cel standardizat prin Evaluarea Națională.” (opinie cadru didactic)

”E suficient examenul de evaluare, dar cu cerințe mai diversificate, cu grad de dificultate mai mare, cu mai mulți itemi cu punctaj mai mic, care ar permite, astfel, o altă ierarhizare.”
(opinie părinte)

2. **Lipsa unor norme care să încurajeze flexibilizarea programei școlare și renunțarea la o parte dintre materii pentru a permite acest lucru** (39 de comentarii). Multe dintre opinii subliniază necesitatea revizuirii programelor școlare, astfel încât acestea să asigure cunoașterea, nu doar prim memorare, ci mai degrabă prin experiențe cognitive directe și activități practice, ceea ce presupune autonomie în organizarea lecțiilor, creativitate și competențe ridicate din partea cadrului didactic, o participare reală a copilului la clasă (încurajând transmiterea feedbackului, lucrul în echipă și întrebările adresate fără teama cadrului didactic), dar și o conexiune între lumea în care trăim și noțiunile predate, în lipsa căreia procesul de învățare devine inutil. Nefiind suficiente reglementările privind curriculumul la decizia școlii pentru a asigura un mod de predare axat pe aplicații practice, Salvați Copiii propune inserarea unor principii și proceduri clare care să încurajeze independența cadrelor didactice în utilizarea unor metode și contexte interactive de predare, învățare și evaluare a cunoștințelor elevilor.

„Au nevoie de laboratoare și experimente, să vadă procesele și să le înțeleagă, nu doar teorie.” (opinie cadru didactic)

”Să putem merge la muzee, grădini, parcuri, obiective turistice. Educația se întâmplă și în spații neconvenționale. Directorii nu ne mai dau voie să mergem nicăieri.” (opinie elev)

”Este necesară o restructurare a conținutului tuturor disciplinelor, mai ales la matematica. Matematica predată în școli (mai ales gimnaziu, liceu) nu are nicio legătură cu viața reală și nu reflectă modul în care un elev poate aplica în viața de zi cu zi cunoștințele și competențele dobândite la școală, la orele de matematica. Copiii sunt foarte timorați și stresați de această disciplină, fiind obligați să memoreze pagini întregi de formule.” (opinie cadru didactic)

”Legea educației ar trebui promulgată după ce, în prealabil, s-a lucrat la programele școlare. La liceu avem programe din 2005. Cum se poate să fie atinse niște competențe dacă avem aceleași conținuturi de 17 ani? Cum ținem pasul cu cerințele educaționale? Programele sunt stufoase, timpul alocat parcurgerii lor este diminuat față de acum 15-20 de ani. Alergăm efectiv prin materie. Nu reușim să fixăm nimic. De aici și frustrările elevilor și părinților.” (opinie cadru didactic)

”Au fost nopți întregi când copiii mei au învățat și scris toată noaptea, fără să mai doarmă, ca să poată termina ceea ce li se dădea la școală.” (opinie părinte)

”Nu-i ajută cu nimic pe copii că stau înțepeniți 6-7 ore în bancă, iar materiile predate sunt stufoase și fără sens. Nu așa îi pregătim pentru viitor.” (opinie părinte)

3. **Finanțarea adecvată a sistemului de educație.** Prin renunțarea la dispoziția legală din Legea educației naționale aflată în vigoare, care stabilea la art. 8, alocarea anuală din bugetul de stat și din bugetele autorităților publice locale a unui minimum 6% din produsul intern brut, nu vom putea spera la creștere finanțării. Noua reglementare care stabilește alocarea a 15% din bugetul general consolidat nu va fi în măsură să producă efecte tangibile în direcția creșterii alocărilor efective de resurse publice adecvate pentru sistemul educațional, și reprezintă, în esență, o scădere a angajamentului finanțării educației, chiar contrară

programului de guvernare. Comentariile primite au făcut referire la aspecte binecunoscute părinților privind infrastructura școlară și dotarea tuturor școlilor cu laboratoare de fizică, chimie, informatică, în aceleași condiții și în mediul urban și în rural.

În acest mod, calitatea actului educațional va crește, iar părinții nu vor mai fi nevoiți să contribuie financiar. Se impune renunțarea la stabilirea unui prag minim de cheltuieli pentru învățământ în legea educației, neaplicabil din perspectivă constituțională, și promovarea ideii de creștere dinamică a cheltuielilor pe măsura dezvoltării capacităților de cheltuire utilă a fondurilor publice. În conexiune cu acest aspect, importantă este introducerea unor coeficienți de ajustare a costului standard per elev, în special pentru elevii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă.

"6% din PIB pentru a crește valoarea educației." (opinie elev)

"Referitor la reformarea învățământului, aceasta nu este posibilă fără dotarea școlilor cu laboratoare de fizică, chimie, biologie, matematică, informatică etc." (opinie cadru didactic)

"Fonduri pentru proiecte de activități extracurriculare și extrașcolare în fiecare școală." (opinie elev)

"Pentru a nu fi nevoie să se colecteze bani de la părinți pentru nevoile clasei și ale școlii, ar trebui alocați bani necesari unei bune desfășurări a activității școlare. Cică învățământul este gratuit, doar pe hârtie, căci faptic nu. De aici se ajunge să contribuie părinți cu bani." (opinie părinte)

"Dotarea sălilor de clasă din mediul rural cu tehnologie modernă." (opinie cadru didactic)

4. **Renunțarea la proba de bacalaureat unică.** Reforma examenului de bacalaureat a suscitat interesul participanților la analiza Salvați Copiii, toate cele 15 comentarii solicitând eliminarea probei comune pentru toate filierele, profilurile și specializările. Una dintre soluții propuse fiind ca proba A să fie cuprindă limba și literatura română sau, după caz, verificarea competențelor lingvistice la două limbi de circulație internațională,

"De dorit ar fi ca subiectele de real să difere de cele de uman, iar elevii să facă această opțiune cu câteva luni înainte de examen." (opinie părinte)

"Se dorește schimbarea modului în care se dă examenul de bacalaureat, în sensul că se dorește o singură probă care să conțină aceleași subiecte la toate profilurile. Este peste orice imaginație așa ceva." (opinie părinte)

"Bacalaureatul să țină cont de tipul liceului, specializare și profil. Tipul specializării să facă parte din examen ca proba obligatorie. Să fie organizat pe nivele care să permită diferite trasee postliceale, universitare." (opinie cadru didactic)

5. **Reintroducerea bursei de studiu.** În opinia elevilor, media la purtare și media care reflectă rezultatele școlare ale elevilor ar trebui, în opinia copiilor, să reprezinte principalele criterii de acordare a burselor, care să fie analizate la începutul fiecărui an. O altă propunere a elevilor de copii este cea a adaptării sistemului de acordare a burselor în funcție de particularitățile fiecărei școli în parte, deoarece specificul școlilor este foarte diferit și ar fi

echitabil să se țină cont de caracteristicile fiecărei comunități școlare. O idee complementară este luarea în considerare a progresului pe care elevii reușesc să îl înregistreze în rezultatele lor școlare, astfel încât să fie recunoscute eforturile pe care copiii le depun pentru a progresa de exemplu de la media 4 la media 7.

”Acordarea de burse in clasa a IX-a tuturor elevilor care au obținut media de admitere la liceu de cel puțin 8,50. Acești copii au depus o muncă enormă pentru a obține aceste rezultate. Pe lângă pregătirea individuala a fiecărui elev, un rol extrem de important l-au avut părinții si meditorii, fără de care nu ar fi reușit să obțină cel puțin 8,50.” (opinie elev)

”Ar fi important să existe o standardizare în acordarea mediilor însă, aceasta ar trebui să fie realizată în funcție de fiecare filieră în parte, astfel încât să existe șanse echitabile oferite fiecărui elev.” (opinie elev)

6. **Evaluare transparentă și reală a cadrelor didactice din partea elevilor și părinților.** O recomandare a elevilor consultați este ca evaluarea psihologică să fie temeinic aplicată în momentele în care apar raportări cu privire la comportamente nepotrivite manifestate fie în relație cu elevii, fie în relație cu restul cadrelor didactice. Aceiași elevi subliniază nevoia de sprijin psihologic pentru cadrele didactice, înțelegând că au în responsabilitate o multitudine de sarcini complexe, precum gestionarea relațiilor cu elevii, managementul clasei de elevi, gestionarea activității de predare-învățare-evaluare, cât și o serie de sarcini birocratice. Rolul elevilor de a evalua obiectiv este considerat la fel de important. De asemenea, în multe situații, evaluarea activității la clasă de către inspectoratele școlare nu urmărește întotdeauna aflarea situației reală la clasă.

”Evaluări periodice reale ale profesorilor, atât teoretice, practice cât și comportamentale.” (opinie părinte)

”În liceul meu, există un formular de feedback semestrial destul de cuprinzător, prin care profesorii sunt evaluați de noi. Din păcate, după completarea lor nu se mai întâmplă nimic. Cred că nici nu sunt citite.” (opinie elev)

„Depinde și de elevi, adică poți să întrebi un elev de nota 10 despre un profesori și o să îți spună că el a înțeles, iar un elev care este dezinteresat o să spună, că evaluează profesorul în funcție de nota pe care i-a dat-o.” (opinie elev)

„Am avut un caz concret în care profesorul ne-a dat să învățăm mot-à-mot lecția pe care trebuia să o prezinte în fața inspectoarelor care erau atunci în clasă și noi, micuți fiind, am învățat ca pe poezie și el știa pur și simplu mersul lecției. Era efectiv regizată.” (opinie elev)

DATE DE CONTEXT

Salvați Copiii reamintește următoarele repere statistice privind starea actuală a învățământului:

- Fenomen extins al neparticipării școlare în raport cu populația școlară - 286.150 de copii între 7 și 17 ani erau în afara școlii la 1 ianuarie 2021, din totalul de aprox. 2.500.000 de copii de vârstă școlară;
- Abandonul școlar neschimbat în ultimii 10 ani - 35.259 de elevi, dintre care 20.878 din ciclul

- primar și gimnazial și 14.381 din învățământul liceal, au abandonat școala în 2019/2020;
- 2% dintre elevii din învățământul primar afirmă că sunt bătuți deseori de cadrele didactice și 5% spun că acest lucru se întâmplă câteodată; pentru elevii din gimnaziu, acest tip de abuz apare deseori în cazul a 1% din eșantion și câteodată pentru 5%, iar pentru liceeni – 0,2% deseori și 3% câteodată.
 - Inegalitățile dintre copiii din urbanul mare și rural se adâncesc; în ceea ce privește rezultatele la examenele naționale - elevii din mediul rural au luat de trei ori mai multe medii sub 5 față de cei de la școlile din urban.
 - România înregistrează un procent de 15,6% al tinerilor între 18-24 de ani care au finalizat doar opt clase sau mai puțin, deși ținta fixată de România, în 2010, a fost de reducere a fenomenului la 11,3%, până la sfârșitul anului 2020.
 - La proba de citire a testării internaționale PISA, 41% dintre elevii români din sistemul educațional se plasează în aria analfabetismului funcțional, respectiv 46,6% la matematică și 43,9% la cunoștințele generale despre societate, oameni și univers. De asemenea, conform PISA, dintre elevii români dezavantajați social și economic, doar 0,1%, adică unul dintr-o mie (2,6% - media europeană), a ajuns la rezultate de top la citire (nivelurile superioare 6 sau 5, nivelul 1 fiind cel mai scăzut și corespunzător analfabetismului funcțional).
 - 41,5% dintre copii se află în risc de sărăcie sau excluziune socială, cea mai mare rată din UE, iar 45% dintre fetele sub 15 ani care au devenite mame în statele UE provin din România.

Persoană de contact:

George Roman, Director Advocacy – tel. 0722 605 904, email – george.roman@salvaticopiii.ro.

Despre [Organizația Salvați Copiii](#)

De 32 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societatea și autoritatea publică, în beneficiul copilului. În cele peste trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili, și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente, pentru asigurarea interesului superior al copilului. Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg. În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. Peste 2.920.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.